

- xiii. 7475 - 1944. v. 20. - lételes - szbs.;
xiv. 7671 - 1945. vii. 25. - vegyes - nem jelent meg;
 7701 - " - ix. 12. - vegyes - szbs.;
 7741 - " - xi. 23. - történeli - orig. képfény másza-
 ló lett.
 7771 - " - xii. 21. - történeli - szbs.

nyitókártyakép, Gabales m., 1920. viii. 10.

matéri ötv. et. 530/1945-46.

rep: 1945. xii. 22.

A z ö z v e g y i j o g .

Doktori értekezés a magánjog köréből.

Irtta:

Lengyel Lajos

jogszigorló.

Elfojadm.

1945 dec 20

dec 22 Győchlyszon Kun M¹

V á z l a t:

1. Az özvégyi jog alapja.
2. Az özvégyi jog tárgya.
3. Az özvégyi jog tartalma
4. Az özvégyi jog rendezése a férj rendelkezésével.
5. Az özvégyi jog korlátozása.
6. Az özvégyi jog megszűnése.

A felhasznált forrásművek felsorolása:

1. Dr. Szladits Károly: A magyar magánjog vázlat. Budapest, 1935.
2. Az Országbirói Értekezlet határozatai.
3. Dr. Fabinyi Tihamér: Öröklési jog és öröklési eljárás. Budapest, 1928.
4. Dr. Szladits Károly, Dr. Fürst László:
A magyar birói Gyakorlat Magánjog. Budapest, 1935.
5. Dr. S. Pap István: Törvényes öröklési jog. Budapest, 1940.
6. Dr. Fodor Ármin: Magyar Magánjog. V. kötet. Budapest, 1902-1905.

4.

I.

Az özvényi jog alapja.

A magyar törvények szerint az özvényi jog lényegében abban áll, hogy az özvény elhalt férjének vagyonát özvényiségének tartamára használni vézi.

Vita tárgyát képezi a jogtudósok között az a kérdés, hogy az özvényi jog, mint jogintézmény a családi jog körében tartozik-e, minthogy nem ad tulajdonjogot, csak hasznélvezetet, vagy pedig az öröklési jog világába. A vélemények tulnyomó része az özvényi jogot, mint az öröklési jog világába tartozó intézményt fogja fel és pedig

helyesen, mert egymagában az a körülmény, hogy az özvegyi joggal terhelt vagyon nem megy át tulajdonjogilag az ötvégy vagyonkörébe, nem zárja ki azt, hogy öröklésijogi intézmény, mert minden joghárulás, amely az elhalt emberről, az örökhagyóról az ő halálával akár végrejárnak, akár törvény alapján valaki részére beáll, az örökösödési jog körébe tartozik.

A Kuria megállapítása szerint is az özvegyi jog az örökösödési jog és nem a házassági vagyonjogi igény.

Az özvegyi jognak az alapja a házasságban van. A feleség, aki férje ol-

dalán részese volt férje társadalmi helyzetének, védelmében, lakásban, ellátásban részeseült, - férje halála után megtartja férjének nevét, rangját, címét, társadalmi helyzetét, megkapja annak vagyonából eddigi vagyoni jogi helyzetét. A magyar jog, amidőn az özvegyi jogban az özvegy részére rendszerint az elhalt férj egész vagyonának hasznélvezetét adja, a legszebb elismerést nyújtja az élettársnak, a hűségös asszonynak.

Az özvegyi jog alapja a házasság lévén, özvegyi jog csak úgy keletkezik, ha a férj halálakor a házasság fennállott, de ha a házasság akkor fennállott, úgy az özve-

gyi jog rendszerint megilleti az özvegyt.

Viszont, ha a házasság felbontása, vagy érvénytelenné nyilvánítása iránt per folyamatban volt is, de a férj halála idejéig a per jogerős ítélettel befejezést nem nyert, a per folyamatban léte az özvegyi jog keletkezését nem gátolja, még akkor sem, ha a pert a férj indította.

Vélt házasság esetén, annak jogi természetéből következik, hogy ha az özvegy a házasságkötésnél jóhiszemű volt, úgy őt az özvegyi jog megilleti.

Az özvegyi jog lényegben abból áll, hogy az özvegy elhalt férje jószágának bir-

tokában marad. Ezt már Szent István törvénye így határozza meg. A Hármaskönyv rendelkezései is hasonlóak. Az 1840:VIII.t.c. 16.§.-a szerint is az özvegy a férj javaiban bennmarad. Ebből az következik, hogy a külön élő asszonyt az özvegyi jog rendszerint nem illeti meg, az ő részére özvegyi jog automatikusan nem keletkezik. A különélő felelőség tehát férjének halála után csak úgy juthat özvegyi joghoz, ha kimutatja, hogy a különélésben nem ő volt a vétkes.

II.

Az özvegyi jog tárgya:

Az özvegyi jog rendszerint az elhalt

férj egész hagyatékára kiterjed. Ennek is abban van az ősi alapja, hogy az özvegy a férj vagyonában bennmarad.

Az egész hagyatékra kiterjedő özvegyi jog tehát a férj halálával ipsó jure, tehát az özvegy minden jogot keletkeztető külön ténye nélkül, - megilleti az özvegyt.

Ezzel függ össze az örökösödési eljárásról szóló 1894:XXV.t.c. 81.§-ának az a rendelkezése, amely szerint, ha csak az özvegyi jog a vita tárgya, az a körülmény nem akadályozza a hagyaték átadását, de az átadás nem érinti az özvegyi jogot, az örökösök csak a törvény rendes útján követelhetik az özvegyi jog megszorítását. Az örökösök tulaj-

donjogának telekkönyvi bekebelezésével egyidejűleg az özvényi jogot a telekkönyvbe be kell jegyezni, az ingókra pedig biztosítani.

Fontos körülmény az özvényi jog terjedelmének megállapításánál annak meghatározása, hogy mely vagyontárgyak tartoznak a férj hagyatékához. A férj hagyatékához csak azok a vagyontárgyak tartoznak, melyek a férj tulajdonában voltak, ami tehát a férj halálával öröklés alá esik. Amit a férj csak haszonélvezettel birt, arra az özvényi jog nem terjed ki, mert a férj halálával az arra vonatkozó haszonélvezet megszűnik és azt

nem lehet az özvény érdekében meghosszabbítani. Arra a vagyona, helyesebben vagyontárgyakra azonban, ami a férj hagyatékához tartozik, - kivéve azt, amire a férj végrendelettel megvonta az özvényi jogot, - mindenre kiterjed az özvényi jog, tekintet nélkül a vagyon minőségére, eredetére, használatára, így kiterjed a férj ruháira is, egyaránt terheli az ági és szerzeményi vagyont. Kiterjed az özvényi jog a férj követeléseire is, mert hiszen a vagyon nem csak dolgokból, hanem jogokból is áll, a követelés pedig a vagyonszhoz tartozó jognak minősül.

III.

Az özvégyi jog tartama.

Az özvégyi jog lényegében haszonélvezeti jog. Az özvégyet tehát általában mind azok a jogok megilletik, a hagyatéki vagyponra, amelyt a haszonélvező gyakorolhat a haszonélvezet tárgyán. A használat alá eső vagyontárgyakra a használat jogosítványai illetik meg.

Az özvégyi jog tartamánál fogva az özvégy élvezi a vagyon hasznait, szerdi gyümölcsét, őt illetik a követelések kamatai, az értékpapírok szelvényei: a rendes hasznok. De őt terheli a vagyon rendes terhei,

az adók, más közterhek, a tartozások kamatai, a visszatérő szolgáltatások. Az özvény köteles a rendes karbantartás költségeit viselni. Az állagot kiméltesen köteles az özvény asszony használni. Az elhasználható dolgok az özvény tulajdonába jutnak, az özvényi jog megszűnéskor azonban ezek értékét megtéríteni köteles. Az erdő rendes vágásának / az üzmtérvnek megfelelő vágásnak/ haszna az özvényét illeti. Ha az özvény tőke tartozást fizet ki, az állagörökös azt csak az özvényi jog megszűntével tartozik megtéríteni.

Az özvény a hagyatékhöz tartozó

készpénz kamatainak élvézetére jogosult, a körülmények szerint a készpénzt birói letétbe kell helyezni és az özvégyet a letét kamatai illetik meg.

IV.

Az özvégyi jog rendezése a férj rendelkezésével.

Altalános magánjogi szabály, hogy mindenkinek jogában áll vagyonáról úgy élők között, mint halál esetére szabadon rendelkezni. Ennek a szabad rendelkezésnek csupán két korlátja van, hogy ha kötele srésze jogosult van, úgy az a rendelkezés a kötele srészt, ha pedig özvégyi jogra jogosult

van, úgy az özvegyi jog törvényes mértékét nem sértheti.

Már az 1840:VIII.t.c. 16. és 17.§.-ai módot nyújtottak arra, hogy a jobbágy végrendelettel rendezheti felesége özvegyi jogát. Ezzel kapcsolatban a Kuria megállapította, hogy a nemes férjnek a jobbágnál ki-
sebb joga nem lehet, s ennél fogva nem csak a hivatkozott rendelet alapján a jobbágszármazású férj, hanem a nemes ember is végrendelettel felesége özvegyi jogát rendezhette.

A férj a felesége özvegyi jogának végrendelet^{et} rendezésénél az özvegyi jog törvényes mértékét figyelembe venni tarto-

zik. Az özvényi jog törvényes mértékét pedig az illő tartás egyenliti ki, ami alatt a megfelelő lakást és ellátást kell érteni.

Ezek szerint, ha a férj végrendeletet tett, abban felségének özvényi jogát rendezheti, kiszabhatja neki özvényi joga fejében a vagyonrészt, vagyontárgy haszonélvezetét, járadékot rendelhet, tulajdonul is hagyhat, stb. Ha a juttatás eléri az özvényi jog törvényes mértékét, úgy az özvény a végrendelet intézkedését nem támadhatja meg, ha ellenben a végrendeletben juttatott vagyonrész jövedelme, vagy járadék az özvényi jog törvényes mértékét meg nem üti, úgy az özvény az örökösöktől annak kiegészítését kö-

vételheti. Az özvegy azonban csak a juttatás kiegészítését, a járadék felémelését kérheti, ellenben a hagyatéknak, vagy egy részének haszonélvezetét nem követelheti.

Rendelheti a férj a felesége özvegyi jogát élők közötti jogügylettel is, nevezetesen vagyonát feleségére átruházhatja, ajándékba adhatja, de egyben gondoskodnia kell feleségének özvegyi jogáról, mert ellenkező esetben az özvegy kiegészítést követelhet.

V.

Az özvegyi jog korlátozása.

A Hármaskönyben található rendelkezés arra vonatkozólag, hogy ha nagy a va-

gyon, az özvényi jogot még lehet szorítani.
A megszorítást bármilyen érdekelt örökös kérheti.

Az Országbirói Értekezlet 16.§.-a ezt a jogot csak a leszármazó egyenes örökösöknek adja meg.

Az állandó birói gyakorlat alapján kifejelesztett és jelenleg is érvényben lévő jogszabály szerint az özvényi jog korlátozását csak a leszármazó egyenes örökösök kérhetik.

Bár az Országbirói Értekezlet a „megszorítás” terminus technikusát használja, a jogi irodalomban inkább a korlátozás szó vált gyakoribbá.

Az özvényi jog korlátozásának alapja az, hogy mivel az özvényi jog rendszerint az egész hagyatékra kiterjed, - annak élvezetében az örökhagyó gyermekei még az özvény életében részesülhessenek, ha a vagyon jövedelme erre elég nagy. Ha ez a feltétel még van, úgy a gyermekek kérhetik nemcsak kérelemben, hanem viszontkérelemtől is, hogy a bíróság az özveget lakásra és illő tartásra szorítsa, mert az az özvényi jog törvényes mértéke.

Az özvényi jog korlátozásáról, a szó szorosabb értelmében csak törvényes öröklés esetén szólhatunk, mert ha a férj vég-

rendeletet hagyott hátra, a végrrendelet alapján kell az özvényi jog kérdését megoldani, - ha a végrrendelet az özvényi jogot sérti, az özvény annak törvényes mértékét követelheti, ha pedig az özvényi jog a gyermekek kötelese részét sérti, azok kötelese részüknek az özvényi jogtól való mentesítését kérhetik, aminek helyt kell adni, ha az özvényi jog korlátozásának feltételei fennforognak. Ugyanigy, ha a feleség ajándékozás útján kapta férjétől a haszonélvezeti jogot, ezzel szemben a gyermekek csak kötelese részük mentesítését követelhetik.

Önként értendő, hogy az örökrész kiadása iránt indított kereset a korláto-

zás iránti kérelmet magában foglalja, ha ezt kifejezetten nem is kéri.

Az Országbirói Értekezlet csak a gyermeknek adja meg a korlátozásra a kereseti jogot. Ezzel szemben a Hármaskönyv az oldalrokonoknak is megadta. A Hármaskönyvnek az az álláspontja az ösiségből következő, mert az ösiség alapján minden arra hivatott részes volt a vagyonnak, amit nem is lehetett tőle elvonni, az ösiség megszűntével azonban a szabad rendelkezési jog lépett életbe, melyben a tulajdonost csak a kötelesrész korlátozza. Az országbirói értekezlet ezzel összhangban a kötelesrésze jogosultakról, ezek között is csak a le-

származókról kívánt gondoskodni, amidőn csak őket jogosítja fel az özvegyi jog megszorításának követelésére.

Az Országbirói Értékeztet tehát megerősítette az özvegyet attól, hogy az oldalrokonok megtámadhassák, sőt a férj szülőinek sem adja meg ezt a jogot, akik, ha kötelek részeként vannak szorítva, még ehhez sem juthatnak hozzá az özvegyi jog hatálya alatt, mert az özvegyi jog korlátozását nem kérhetik.

Az özvegyi jog korlátozása iránti keresettel tehát felléphetnek a gyermekek, akik az apai hagyatékban örökösök, tehát felléphetnek az apa törvényes gyermekei,

utólagos házassággal, vagy királyi kegye-
lemmel törvényesített gyermekei, és megilleti a kérészi jog az örökbefogadott gyermekei is.

Az nem tesz különbséget, hogy a kérelmező gyermek nagykorú, vagy kiskorú-e, mert kiskorú gyermek is kérheti az özvégi jog korlátozását.

Az özvégi jog korlátozásának fő feltétele, hogy a hagyatéki vagyon jövedelme akkora legyen, hogy abból az özvégi jog törvényes mértéke, a lakás és illő tartás kikérüljön és azon felül is maradjon még valami, vagyis, hogy az özvégynék ne

legyen szükség a vagyon egész jövedelmére, az egész haszonélvezetre.

Ha ez a feltétel nincs meg, úgy az özvényi jogot korlátozni nem lehet.

Előfordulhat azonban, hogy a vagyon jövedelme, mely az özvény részére egészen szükséges, utóbb valamely körülmény folytán emelkedik s ez a nagyobb jövedelem már nem szükséges egészben az özvény illő ellátására. A dolog természetéből következik, hogy ilyen esetben az özvényi jog megszorításának helye lehet. Ennek az esetnek fordítottja az, amikor az özvényi jog korlátozása után a jövedelem csökken és az özvény

részérs megszabott rész jövedelme már nem elég neki, vagy ha tartás alakjában van az özvényi jog korlátozva az akkori jövedelmi és megélhetési viszonyokhoz képest s a jövedelem emelkedésével arányosan most már nagyobb tartási összeg illethetné meg az özveget. Ilyen esetben viszont az özvényi jog megszorított mértékét fel lehet emelni.

Az özvényi jog korlátozott mértékének, az illő ellátásnak ugyanis, mint általában a tartási összegének a körülményekhez kell igazodni, tehát változás alá eshetik, még ha ítélettel volt is megállapítva, mert erre az „ítélt dolog” kifogásá-

nak nem lehet helye.

Annak a megállapításánál, hogy az özvény illő ellátására szükséges-e az egész hagyatéki vagyon haszonélvezete, vagy az egész hagyaték jövedelme túlhaladja-e az özvény szükségletét, a házikézélést kell alapul venni, mert ez a gazdálkodás rendes módja, nem pedig a haszonbérbeadás, mely rendszerint kisebb jövedelmet nyújt, de ha már az örökhagyó maga is haszonbérbe adta a birtokot és a leszármazó örökösök is így örökölték, ilyen esetben a haszonbérleti jövedelem szolgál alapul.

Önként értendő, hogy az özvényi jog

korlátozásának megállapításánál a vagyont olyan állapotban kell számba venni, amelyben az örökhagyó halálakor volt, eltekintve természetesen a rendes karbantartástól, mert ha az özvegy beruházást tett, ami a jövedelmet emelte, ezt a körülményt nem lehet figyelembe venni, mert a haszonélvező nem tartozik beruházást tenni, őt csak a rendes fenntartás terheli. Ha az özvegy beruházást tett, a haszonélvezet megszűntével a beruházás értékének megtérítését követelheti, vagy ha a beruházás olyan felszerelési tárgyból áll, mely a dolog állagának sérelme nélkül elvihető, ezt az előbbi állapot helyreállítása

mellett elviheti.

Az a mérték, amelyre az özvegyi jogot korlátozni lehet az özvegy lakásából és illő eltartásából áll. Ezen alul az özvegyi jogot nem lehet megszorítani. Ez az özvegyi jog törvényes mértéke.

A törvény tehát gondoskodik az özvegyről, hogy özvegyi jogának korlátozása esetén is megfelelő lakása legyen és illően megélhessen. Hogy milyen ellátást kell illőnek tartani, arra irányadó általános szabály, hogy a férj társadalmi állásának és vagyoni viszonyainak megfelelő legyen.

Az 1840:VIII.t.v. 16.§.-a, mely

bár csak a volt jobbágypokra vonatkozott ugyan, de általános szabályként nyert alkalmazást, a 16.§.-ában akként intézkedik, hogy a bíróság a tartás mennyiségét az özvegy számára, a vagyon mennyiségére tekintettel határozza meg, de legy-en figyelemmel az özvegy saját vagyonára is. Ennek eldöntésénél a korlátozási per összes ide vonatkozó körülményeit figyelembe kell venni.

Lakásul rendszerint az a lakás illeti az özvegyet, melyben a férjével együtt lakott, ha a ház a férj tulajdona volt. Ez a szabály a Hármaskönyv I.rész.98.c.4.§.-án alapul. Ez a bennmaradás. Rendszerint az

egész lakás megilleti az özvegyet, de a körülményektől függ, hogy esetleg a lakásban is körlátoztassék az özvegy, ha a lakás nagy és a gyermekeknek is szükséges.

A házikert, ha kisebb, szintén egészen az özvegynak marad, mert lehetőleg kerülni kell a közös használatot. Ellenben, ha a kert nagyobb terjedelmű, úgy abból is lehet kiadni a gyermekeknek. Tanyásbirtoknál a tanya az özvegynak marad.

Az özvegyi jog törvényes mértékének másik eleme az „illő tartás”. Ennek a kiszámításánál az özvegy társadalmi állását, a férj vagyonának nagyságát, s más vonatkozó kö-

rülményeket kell számításba venni. Az illő tartás mértékének kiszámításánál irányadó a hagyatéki vagyon eredeti állapota. Az a körülmény, hogy az örökös az állagot megváltoztatta / ingókat eladott/ az özvény hátrányára nem lehet.

Ingadozó volt a birói gyakorlat arra vonatkozólag, hogy az özvény saját vagyonát mennyiben és milyen irányban lehet figyelembe venni. A Kuria gyakorlata először oda tendált, hogy az illő tartás mértékének megállapításánál az özvény külön vagyona figyelembe nem jön.

A Kuria jelenlegi álláspontja

szerint az özvény saját vagyona nem alapja a korlátozásnak és a törvényes mérték kiszabásának, de az özvényi jog korlátozásának mértékénél tényező lehet.

Az özvény illő ellátásának megállapításánál közömbös az, hogy a házasság tartama alatt a házaspárlek mit fordítottak a jövedelemből a szorosán vett életfenntartási költségekre. A lényeg az, hogy mi a vagyon jövedelme a korlátozás idején, nem pedig az, hogy a házaspárlek a házasság tartama alatt mikép használták fel a jövedelmet.

Az özvényi jog korlátozás

esetén az özvegy részére az illő tartást
 rendszerint természetben kell megállapi-
 tani, vagyis oly vagyonrészt kell neki
 kiadni, amelynek jövedelme az illő tar-
 tás fedezésére elég. Ez az álláspont
 azon alapul, hogy az özvegyet az egész
 vagyon teljes haszonélvezete illeti
 mindaddig, amig a bíróság a leszármazó
 örökös kérelmére annak korlátozását nem
 mondja ki, tehát korlátozás esetében az
 özvegyi jogot a vagyon megfelelő részére
 kell szorítani, s nem lehet helye annak,
 hogy az egész vagyon az örökös birtoká-
 ba adassék, s az özvegynak pénzbeli tar-

tásösszeg állapíttassék meg.

Ebből a szabályból következik, hogy az özvegyet az özvegyi jog teljessége illeti még mindaddig, amíg bírói ítélet ebben még nem szorítja. Ez pedig a bírói ítélet jogerőre emelkedésével áll be.

Ezzel kapcsolatban felmerült az a kérdés, hogy amennyiben a bíróság az özvegyi jog korlátozása iránti keresetnek helyt adott, úgy az özvegy az elvont hasznokat a kereset beadásától, vagy pedig az ítélet jogerőre emelkedésétől számítva tartozik megfizetni. A Kuria gyakorlata

állandóan azon az állásponton volt, hogy az özv^egyi jog korlátozásának hatálya csak a jog^erős ítélett^el áll be.

Ettől az állandó gyakorlat-
tól a Kuria 1934.évi december hó 1.-én
hozott 69.számu jog^egységi döntvénn^el
eltért kimondván, hogy az özv^egy a k^e-
r^es^ettől tartozik elvont hasznot fiz^et-
ni, de a bíróság ez alól az özv^egy javára
méltányosságból kivételt t^ehet. A jog-
^egységi döntvényt a Kuria azzal indokolta,
hogy ha az özv^egy nem hajlandó az örö-
köss^el kiegy^eezni, a p^ert elhuzza, s ezz^el
indokolatlan előnyhöz jut, meggátolja a

gyermekek családalapítását. Ez indította a jogegységi tanácsot arra, hogy az állandó gyakorlattól eltérjen.

VI.

Az özvényi jog megszűnés.

Az özvényi jog megszűnik

1. ha az özvény meghal, 2. ha az özvény férjhez megy, 3. ha az özvény érdemtelenné válik.

Az özvényi jognak az özvény halála és az özvény újbóli férjhezmenetele esetén való megszűnését bővebb megvilágítást

nem igényel. Részletesebb tárgyalást kíván azonban az özvényi jognak érdemtelenség címén való megszűnésé.

Az özvényi jognak érdemtelenség miatti elvesztéséről a Hármaskönyv nem rendelkezik, de az első rész 105.c. rendelkezik arról, hogy az asszony házasságtörés miatt hitbérét elveszti. A hitbér ugyan családjogi intézmény, alapja pedig a hitvéstársi hűség, s elvesz ha a hitvéstársi hűség hiányzik. A hitvéstársi hűség alapja az özvényi jognak is, ha ez hiányzik az özvény hozzá sem juthat az özvényi joghoz. A özvényi jog feltételhez

kötött öröklés, csak addig illeti az özvegyet amíg férje nevét viseli, ellenben nem illetheti azt az özvegyet, aki olyan magatartást tanusít, mely az erkölcsi törvényekbe ütközik, amellyel férje emlékét durván sérti.

Az állandó birói gyakorlat érdemtelenségnak állapít meg minden olyan magatartást, csökléményt, amely a hitvéstársi hűséggel, az elhalt házastárs emléke iránt tartozó kötelességgel ellentétben áll.

Az erkölcstelen élet nem feltétlenül szükséges az érdemtelenség fogalmához. Az érdemtelenséget a bíróság

mégállapította azzal az özvegygel szemben, aki a férj emlékeit durván sértette azzal a magatartásával, amelyet a férj gyermekével szemben tanusított /gyámolítás megtagadása, a jó érzéssel ellenkező bánásmód/. A Kuria általában a legtöbb esetben nem határozza meg elméletileg az érdemtelenység fogalmát, hanem az özvegy által elkövetett cselekmény vagy magatartás megállapításával kimondja, hogy ezzel az özvegy érdemtelenné vált.

Arra nézve, hogy az özvegynek milyen magatartása, milyen cselekménye foglal magában érdemteleniséget, általános

szabályt találni nem lehet, mert az az öz-
 v^gy ^gyéniségétől, társadalmi állásától
 és az es^t körülményeitől függ. A n^mi
 viszony feltétlenül érd^metlenséget fog-
 lal magában. Az öz^gyasszony gy^rm^kszü-
 lés^ feltétlenül maga után vonja az öz^v-
 gyi jog elv^sztését érd^metlenség alapján.
 Az érd^metlenség megállapítására nyújt
 alapot az ágyasság is.

Az öz^gyi jogra való ér-
 demetlenség érvény^sítésér^ mind azok az
 örökösök jogosítva vannak, akiket az öz-
 v^gyi jog terh^l. Amig tehát az öz^gyi
 jog korlátozását csak a leszármazó örö-

kös kérheti, addig az érdemtelenység megállapítását bármelyik és bármilyen örökös.

A férj életében elkövetett érdemtelenégi perek miatt csak maga a férj léphet fel. Ha a férj életében elkövetett érdemtelenégi okot a férj nem érvényesítette, azt az örökösök csak az esetben érvényesíthetik, ha a férj arról nem tudott, vagy a fellépésben akadályozva volt.

Ha az érdemtelenység érvényesítésére jogosított az érdemtelenséget az özvegynek megbocsátotta, úgy annak

a csőlekménynak alapján sem ő, sem jogutóda az özvényi jog megszüntetése iránt keresettel fel nem léphet. Ha az özvény érdemetlenné válik, az özvényi jog annak folytán megszűnik. Az érdemetlenség folytán az özvényi jog megszünése magával az érdemetlenségi csőlekmény elkövetésével ipso facto áll be, az ítélet csak megállapítja, hogy ilyen csőlekmény van, míg az özvényi jog korlátozása az ítélet jogerőjével áll be, mert itt az ítélet állapítja meg, hogy korlátozásnak van helye.